

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(10)
สารบัญ	(11)
สารบัญตาราง	(15)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้เกี่ยวกับคลื่นสึนามิ	6
2.2.1 ลักษณะของคลื่นสึนามิ	6
2.2.2 การเกิดคลื่นสึนามิครั้งปัจจุบัน	7
2.2 ความเสียหายที่ประเทศไทยได้รับจากคลื่นสึนามิ	7
2.2.1 พื้นที่ประสบพิบัติภัยและความเสียหาย	7
2.2.2 ผู้ได้รับความเดือดร้อน เสียชีวิต บาดเจ็บ สูญหาย เด็กกำพร้า	8
2.2.3 ความเสียหายต่อทรัพย์สิน	8
2.2.4 ความเสียหายด้านสิ่งสาธารณูปโภค	8
2.2.5 ความเสียหายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8
2.3 การช่วยเหลือฟื้นฟูความเสียหายจากคลื่นสึนามิ	9
2.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการรับผิดชอบ	9
2.3.2 การจัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยสถานการณ์ แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ขนาดใหญ่บริเวณภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน	10

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.3 การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย	11
2.3.4 การช่วยเหลือด้านเอกสารสิทธิที่ดิน	12
2.3.4.1 การอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	12
2.3.4.2 การเดินสำรวจแนวเขตที่ดินทั้งตำบลและการเดินออกโฉนดที่ดิน	13
2.3.5 การจัดหาที่อยู่อาศัยให้ผู้ประสบภัย	13
2.4 สภาพปัญหาที่ดินอยู่อาศัยของผู้ประสบภัย	
2.4.1 การสำรวจพื้นที่ประสบภัยพิบัติและไม่นั่นคงเรื่องที่ดิน	15
2.4.2 การสำรวจสภาพปัญหาที่ดินของชุมชนประสบภัย	16
2.4.2.1 ชุมชนที่เช่าหรืออยู่อาศัยในที่ดินของเอกชน	16
2.4.2.2 ชุมชนที่อยู่ในที่ดินของรัฐที่มีข้อพิพาทกับเอกชน	19
2.4.2.3 ชุมชนที่ตั้งทับอยู่ในที่ดินของรัฐและเอกชน	25
2.4.2.4 ชุมชนที่อยู่ในที่ดินของรัฐที่มีหน่วยงานเดียวดูแล	26
2.4.2.5 ชุมชนที่อยู่ในที่ดินของรัฐที่มีหลายหน่วยงานดูแล	38
2.4.2.6 ชุมชนที่อยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีหน่วยงานดูแล	40
2.5 การแก้ไขปัญหาที่ดินและที่อยู่อาศัยของผู้ประสบภัย	
2.5.1 การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	
ของคณะรัฐมนตรี	41
2.5.1.1 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และมติคณะรัฐมนตรี	
วันที่ 25 มิถุนายน 2545	41
2.5.1.2 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 16 ธันวาคม 2546	42
2.5.1.3 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 18 ตุลาคม 2546	42
2.5.1.4 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548	42
2.5.1.5 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 20 ธันวาคม 2548	43
2.5.1.6 มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 27 ธันวาคม 2548	44
2.5.2 การดำเนินการของคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและความมั่นคง	
ของมนุษย์ วุฒิสภา	
2.5.2.1 ประเด็นที่พิจารณา	44
2.5.2.2 ความเห็นของคณะกรรมการฯ	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.3 การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
2.5.3.1 การสำรวจสถานการณ์ปัญหาที่ดินและที่อยู่อาศัย ของชุมชนผู้ประสบภัย	46
2.5.3.2 การตรวจสอบชุมชนที่มีปัญหาความขัดแย้งรุนแรง	47
1) ชุมชนบ้านในไร่	47
2) ชุมชนบ้านแหลมป้อม	49
3) ชุมชนบ้านทับตะวัน	52
2.5.4 การดำเนินงานของศูนย์อำนวยการต่อสู้ เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ	53
2.5.4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่ดิน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติและ พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	53
2.5.4.2 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ประสบภัย	54
1) แนวปฏิบัติที่กำหนดโดยอำนาจของคณะกรรมการฯ	55
2) แนวปฏิบัติที่ประธานศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ความยากจนแห่งชาติเห็นชอบ	55
2.5.5 การดำเนินงานของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	56
2.5.5.1 การกำหนดแนวทางพิสูจน์สิทธิในที่ดิน	57
2.5.5.2 การแต่งตั้งคณะทำงาน/คณะกรรมการรับผิดชอบ การแก้ไขปัญหาที่ดินของผู้ประสบภัย	58
1) คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการครอบครอง ที่ดินในพื้นที่ธรณีพิบัติภัย 6 จังหวัด	58
2) คณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ ธรณีพิบัติภัย 6 จังหวัด	58
2.5.6 มูลนิธิชุมชนไทกับการจัดทำแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ พิสูจน์สิทธิในที่ดิน	59
2.6 แนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินของกระทรวงมหาดไทย	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 ข้อเสนอของผู้ประสพภัย	62
2.7.1 ข้อเสนอของชมรมชาวประมงพื้นบ้าน จังหวัดตรัง	62
2.7.2 คำประกาศและรูปธรรมปฏิรูปที่ดินโดยชุมชน : รูปธรรมและข้อเสนอการปฏิรูปที่ดินภาคประชาชน	63
2.7.3 ข้อเสนอของเครือข่ายชุมชนผู้ประสพภัยสึนามิและพันธมิตร	64
2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น	74
3.2 การสำรวจวิจัยเชิงลึก	75
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
3.3.1 กลุ่มประชากร	77
3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง	77
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 สถานการณ์ปัญหาที่ดินและที่อยู่อาศัยในชุมชนประสพภัย	80
4.1.1 เจ้าของหรือหน่วยงานดูแลที่ดินที่ตั้งชุมชนประสพภัย	81
4.1.2 ข้อค้นพบจากการสำรวจพื้นที่และสัมภาษณ์แกนนำชุมชน	84
4.1.3 สรุปภาพรวมปัญหาที่ดินและที่อยู่อาศัยในชุมชนผู้ประสพภัย	100
4.1.3.1 สภาพที่ดินอยู่อาศัยของชุมชนประสพภัย	100
4.1.3.2 สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนประสพภัย	101
4.1.3.3 ความช่วยเหลือจากฝ่ายต่างๆ	102
4.1.3.4 ทศนคติของผู้ประสพภัยต่อรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐ	103
4.2 กรอบการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา	104
4.3 การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินและที่อยู่อาศัยของผู้ประสพภัย	
4.3.1 แนวทางแก้ไขปัญหาระยะสั้น	105
4.3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาระยะยาว	107
4.3.3 แนวทางแก้ไขปัญหาเฉพาะกลุ่มปัญหา	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	113
5.2 คำถามการวิจัย	113
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย	113
5.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	113
5.3.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	114
5.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	114
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	114
5.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
5.5.1 ตอนที่ 1 สถานการณ์ปัญหาที่คนที่ตั้งชุมชนประสพภัย	115
5.5.2 ตอนที่ 2 การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือคนอยู่อาศัยของผู้ประสพภัย	118
5.5.2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาระยะสั้น	118
5.5.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาระยะยาว	119
5.5.2.3 แนวทางแก้ไขปัญหาลเฉพาะกลุ่มชุมชน	120
5.6 อภิปรายผล	121
5.7 ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	127
แบบสัมภาษณ์	131
ประวัติผู้วิจัย	133
รายชื่อคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 2.1 การอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรม จำแนกตามรายจังหวัด.....	12
ตารางที่ 2.2 การสร้างบ้านพักอาศัยให้แก่ผู้ประสบภัยของหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ.....	13
ตารางที่ 2.3 พื้นที่ประสบภัยและพื้นที่ไม่มั่นคงเรื่องที่ดิน.....	15
ตารางที่ 2.4 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนเช่าหรืออาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชน.....	16
ตารางที่ 2.5 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนอยู่ในที่ดินของรัฐที่มีข้อพิพาทกับเอกชน.....	20
ตารางที่ 2.6 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนที่ตั้งทับที่ดินของรัฐและเอกชน.....	26
ตารางที่ 2.7 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนที่อยู่ในที่ดินของรัฐที่มีหน่วยงานเดียวดูแล.....	27
ตารางที่ 2.8 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนอยู่ในที่ดินของรัฐที่มีหลายหน่วยงานดูแล.....	38
ตารางที่ 2.9 สภาพชุมชน ความต้องการของชุมชน และแนวทางแก้ไขปัญหา ชุมชนอยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีหน่วยงานดูแล.....	40
ตารางที่ 3.1 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแกนนำชุมชน.....	78
ตารางที่ 4.1 เจ้าของและหน่วยงานของรัฐที่ดูแลที่ดินอยู่อาศัยของผู้ประสบภัย.....	81
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่และสัมภาษณ์แกนนำชุมชน.....	84